

SERRA

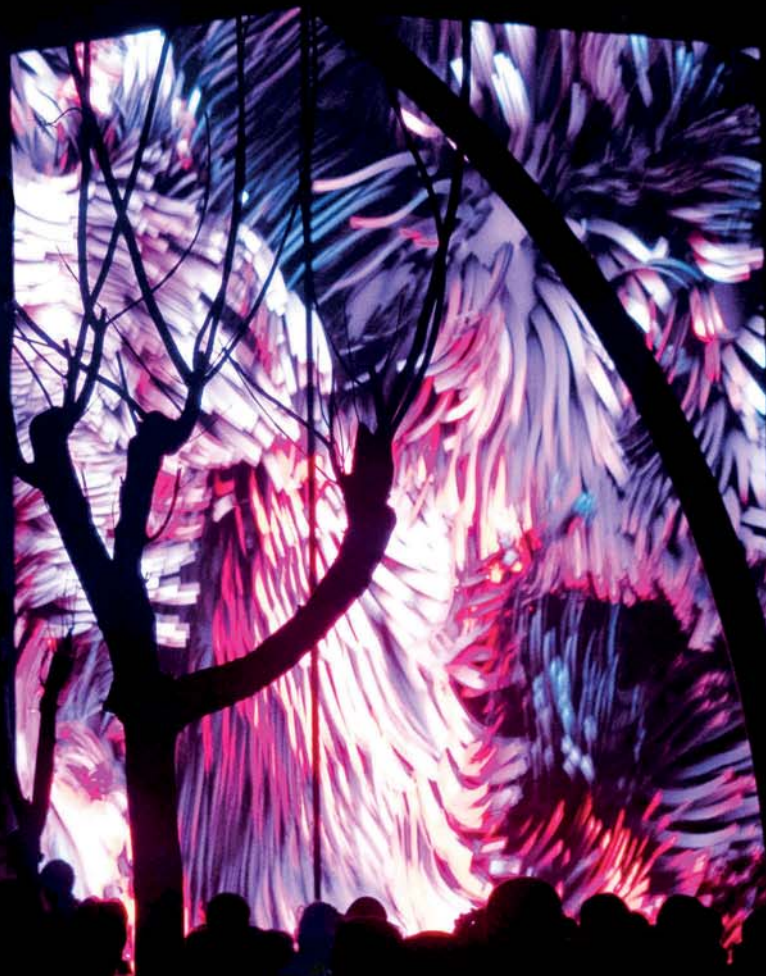
D'OR

725-726

MAIG-JUNY 2020 • 6,10 €

El Festival LLUM BCN 2020 al Poblenou

Montse Gispert-Sauch Viader

**Rafel Nadal, les històries petites
que fan la Història**

Xènia Bussé

**Economia política del coronavirus:
la tempesta perfecta**

Josep Oliver Alonso

Dia primer del confinament

Xavier Domènech

Josep Carner, tot un clàssic

Jaume Aulet

Amb en Casasses, al llarg del temps

Sebastià Alzamora

Antoni M. Badia i Margarit, una baula decisiva

Carles Duarte i Montserrat

L'Orquestra Pau Casals, l'orgull musical d'un país

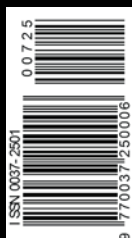
Xavier Chavarria

«La galeria» de Carles Batlle

Josep Maria Miró

Conversa amb Gemma Nierga

Margot Mur

Adoctrinament escolar i bombolles

per Francesc-Marc Álvaro

L'escola és vista pels populistes reaccionaris com el camp de batalla en el qual la seva bombolla ideològica pot regular o guanyar posicions.

El partit Vox ha impulsat el que anomena «pin parental» per mirar de frenar, a les escoles públiques, algunes assignatures i activitats obligatòries que els altres consideren «adoctrinament», sobretot en qüestions que ells relacionen amb l'educació sexual, el feminisme, les persones LGTBI, la crisi climàtica i d'altres. «Pin parental» és un eufemisme: es tracta d'un veto arbitrari en mans de les famílies, perquè Vox exigeix que sigui imprescindible una autorització dels pares per a l'assistència dels seus fills a les classes de determinades matèries. A la comunitat de Múrcia, on Vox té la clau de la governabilitat, aquesta mesura s'ha tirat endavant, tot i que té l'oposició del Govern espanyol, que ho ha portat als tribunals.

L'episodi és una guerra cultural més de les que la nova/vella dreta radical i populista vol fer per guanyar vots, protagonisme i simpaties. Vox ha detectat sectors que rebutgen alguns discursos del *mainstream* i mira d'explotar les pors i els ressentiments dels entorns més proclius a tancar-se davant una visió pluralista i tolerant dels drets personals i col·lectius. El feminisme i els col·lectius LGTBI són demonitzats de manera constant per la ultradreta, des d'una concepció de la moral que connecta amb el nacionalcatolicisme i el conservadorisme més ranci.

Arran d'aquesta polèmica s'ha tornat a parlar de quin és el marge de llibertat dels pares a l'hora de portar els fills a l'escola, discussió que apareix i desapareix segons els moments i l'oportunisme d'alguns. El

pensador basc Daniel Innerarity, en un article, ha explicat molt bé el nucli del problema: «Els defensors del veto parental utilitzen un marc de llibertat individualista per reintroduir un col·lectiu totalitzador que seria la família. Sona atractiu el llenguatge emancipador, però amaga una concepció de l'autoritat molt sinistra. Els pares hauríem de ser els més interessats a alliberar els nostres fills de la nostra presència monopolista o, dit d'una altra manera: la nostra responsabilitat en la seva educació i el nostre dret a decidir quina educació volem per a ells han d'incloure el compromís d'educar-los en un espai comú, compartit amb els qui no els dispensen el mateix afecte que nosaltres i en el qual rebin un contrast real amb el nostre mode de vida particular. Si estem convençuts

“

«Pin parental» és un eufemisme: es tracta d'un veto arbitrari en mans de les famílies.

Innerarity: «Si [els pares] estem convençuts que els valors que els transmetem [als fills] són els millors, no hauríem de témer que verifiquin la seva validesa en un context real.»

Els dirigents d'aquesta organització política [Vox] pretenen oferir una resposta plausible a aquests ciutadans que han convertit la seva desorientació en rebuig a la diferència.

Assistim i assistirem al setge intens contra coses que donàvem per intocables, com el fet que els nostres fills rebin una educació fonamentada en la tolerància, el diàleg i el respecte a la diversitat.

”

que els valors que els transmetem són els millors, no hauríem de témer que verifiquin la seva validesa en un context real, en espais on es presenten amb altres versions del món. Si els hem donat els instruments per pensar i decidir per compte propi, no hauríem de ser massa temorosos; si la nostra educació ha estat adoctrinament i control, llavors podem esperar el pitjor una vegada s'introdueixin, sense la nostra tutela vigilant, al món real.» Innerarity apunta molt encertadament quina és l'estratègia dels nous enemics de la democràcia: la construcció ambiciosa i agressiva de la bombolla ideològica a mida.

Els qui voten Vox tenen nostàlgia d'un món vertical de seguretats blindades i doctrines compactes, un univers de blancs i negres en el qual la complexitat és expulsada per sospitosa. Els dirigents d'aquesta organització política pretenen oferir una resposta plausible a aquests ciutadans que han convertit la seva desorientació en rebuig a la diferència, en totes les seves expressions. Per això, els altres construeixen la seva propaganda a partir d'uns enemics imaginaris: els immigrants, els catalanistes (i els basquistes), les esquerres, els qui pensen per lliure i, com ja hem dit, les feministes i les persones homosexuals. La promesa política de Vox té com a base la defensa d'un món pretèrit idealitzat i simple, en què se suposava que no hi havia elements «inquietants» que obliguessin a repensar les coses. La societat que Vox proposa fa invisibles els conflictes habituals de les societats obertes per la via de prohibir, censurar o castigar tot allò que no encaixa en el seu esquema perfecte.

L'escola és vista per aquests populistes reaccionaris com el camp de batalla en el qual la seva bombolla ideològica pot recular o pot guanyar posicions. D'aquí es deriva que dediquin tantes energies a trencar consensos entre la comunitat escolar, i que

percebin els mestres com a enemics potencials dels seus interessos. I d'aquí també es deriva el sentit possessiu dels fills com a peons d'una batalla en la qual les criatures només són l'excusa per buidar de sentit la democràcia pluralista i els drets de tothom, sobretot de les minories més discriminades històricament. La perversió que ens cau al damunt és enorme: famílies mobilitzades per Vox que invoquen una presumpta discriminació ideològica per evitar una educació oberta que lluita precisament contra l'estigmatització dels febles.

Els altres pesquen allí on troben sensibilitats més vulnerables. L'escola, que és on xoquen totes les tensions socials, apareix com un espai molt atractiu per excavar trinxeres a dojo. Les aules acumulen material eventualment combustible i això és fascinant a ulls dels estrategs de l'odi i la polarització sistemàtica. Junta-ment amb els mitjans de comunicació, l'escola ha esdevingut ostatge de les maniobres d'aquells qui caminen vers una democràcia de contorns autoritaris, que faci una lectura restrictiva dels drets i de les llibertats bàsiques i que trenqui consensos progressistes molt arrelats fins ara.

Per tant, molta atenció: assistim i assistirem al setge intens contra coses que donàvem per intocables, com el fet que els nostres fills rebin una educació fonamentada en la tolerància, el diàleg i el respecte a la diversitat. Som al segle XXI i fa molta mandra haver de combatre doctrines que surten del sarcòfag de la mòmia, perquè encara recordem quan alguns mestres se la jugaven per explicar determinades matèries alliberadores a finals del franquisme. Però el repte és indefugible: hi ha veïns nostres, conciutadans que han estat captats per un miratge tenebrós d'ordre, que anhelan una bombolla confortable de sentit i que estan disposats a fer molta trencadissa per assolir la seva peculiar i enganyosa tranquil·litat.